

GYIK, avagy az ügyfelek által gyakran felvetett problémák...

E havi cikkemben néhány, igen fontos gyakorlati problémára szeretném felhívni a Tisztelt Olvasók figyelmét, amelyek az ügyfeleimnél gyakran előfordult mostanában, és talán az ezekkel kapcsolatos tanácsaim megfogadásával megkönnyíthetem az életüket, illetve a későbbi, elhúzódó MVH-s ügyintézését...

Dr. Jobbágy
Krisztina

■ Helyszíni ellenőrzések

Nagyon sok esetben születnek még mindig olyan döntések, amelyekben az ügyfelek által nem látott és nem ismert helyszíni ellenőrzések megállapításaira hivatkozik az MVH.

Az törvény adta lehetősége az MVH-nak, hogy az ellenőrzést akár az ügyfél jelenléte és előzetes értesítése nélkül is lefolytathatja. Viszont a 2007. évi XVII. törvény (MVH eljárási törvény) azt is rögzíti, hogy amennyiben a helyszíni ellenőrzésen **az ügyfélre terhelő megállapításokat** tesznek (tehát bármilyen eltérést, vagy szabálytalanságot állapítanak meg), akkor az ellenőrnek kötelessége a jegyzőkönyv egy másolati példányát a jelenlévő ügyfélnek azonnal, vagy a jegyzőkönyv lezárását követő 15 napon belül postán megküldeni, amelyre az átvételtől számított 8 napon belül észrevételeket tehet az ügyfél.

Nagyon sok esetben hallani, hogy ezek a jegyzőkönyv megküldések elmaradnak, ezáltal az ügyfelek eleve hátrányos helyzetből indulnak, mert nem tudják, hogy mi van a jegyzőkönyvben, a jogorvoslati jogukat sem tudják ezáltal teljes értékűen gyakorolni. Ezért fontos tudni ezt a törvényi garanciát, amely alapján az MVH-nak jegyzőkönyv megküldési kötelezettsége áll fenn.

■ Szándékos vagy gondatlan?

Ha a jegyzőkönyv esetlegesen szándékos szabálytalanságra vonatkozó megállapítást tartalmaz, akkor érdemes megbizonyosodni arról, hogy azt kellőképpen megindokolták-e.

Az MVH eljárási törvény értelmező rendelkezései között találunk definíciót a szándékosságra, amelyet tulajdonképpen a súlyos gondatlanságra is használ a törvény.

A szándékosságot a gondatlanságtól az különbözteti meg, hogy az ügyfél tudtában van-e a (tevéleges v. mulasztásos) magatartása következményeinek.

■ Lehetséges-e ellenbizonyítás a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben foglaltakkal szemben?

Amit sokan nem tudnak, hogy a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv közokiratnak minősül. Tehát az abban foglaltak tartalmát ellenkező bizonyításig valósnak kell elfogadni. Ez azt jelenti, hogy ha az ellenőrök azt állapították meg, hogy az ügyfél által bejelentett növénykultúra helyett más növény volt (pl. nem támogatható növény) az adott parcellában, akkor az ügyfél más, hitelt érdemlő okiratokkal tudja ezt a megállapítást megdönteni (pl. felvásárlási jegyek, szerződések, számlák, gazdálkodási napló stb). Nagyon fontos, hogy az erre való hivatkozását, ha az ellenőrzési jegyzőkönyvet megkapta, akkor annak kézhezvételétől számított 8 napon belül tegye meg, és küldje meg a papírokat is. Ha nem kapta meg a jegyzőkönyvet, csak az elsőfokú határozatban értesült a megállapításokról, akkor pedig a fellebbezéséhez csatolja, ill. hivatkozzon azokra!

■ Kölcsönös Megfeleltetés

2009 óta hazánkban is megindult a „rendes” helyes mezőgazdasági és környezeti állapot ellenőrzésén (HMKÁ) túl az ún. jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (JFGK) betartásának ellenőrzése is, a Kölcsönös Megfeleltetés jegyében.

Azoknak a gazdálkodóknak, akik közvetlen kifizetést (pl. SAPS, elkülönített cukortámogatás, elkülönített zöldséggyümölcs támogatás), egyes EMVA-ból finanszírozott támogatást (pl. KAT, AKG, NATURA 2000) vagy szőlőültetvényvel kapcsolatos támogatást igényeltek, már ezekre a követelményekre is figyelemmel kell lenniük. Az ezzel kapcsolatos szankciókiszabás azért cseles, mert az MVH először határozatot hoz az általa megállapított szabálytalanságról. Ezt követően egy újabb határozatban állapítja meg a kapcsolódó szankciót, a lefolytatott helyszíni

ellenőrzés alapján. Nagyon fontos, hogy amennyiben az ügyfél nem ért egyet az első, szabálytalanságokat megállapító határozatot is meg kell fellebbezni, mert ha megvárja a szankciót kiszabó határozatot, akkor nagy hátrányba kerülhet, mert ott már érdemben nem engedíthatni az MVH az ellenőrzések megállapításait. Úgy tekintni, hogy aki az első határozatban foglaltakat nem vitatta, azt elfogadta.

Erre, nagyon sokan csak később jönnek rá, amikor az MVH a második határozatot kiküldi a kiszabott szankcióval!

■ Döntések fellebbezése

A módosított MVH eljárási törvény szigorúan leírja azoknak az információknak a körét, amiknek mindenképpen benne kell lennie a fellebbezésben: döntés ügyszáma, ügyfél neve és lakóhelye, milyen intézkedés ellen irányul a fellebbezés, illetve, hogy az ügyfél a döntést mennyiben és milyen okból kéri megváltoztatni. A 2010. december 30-án hatályba lépett módosítás alapján, a fellebbezés során új bizonyítékra az ügyfél már csak akkor hivatkozhat, ha tudja bizonyítani, vagy megállapítható, hogy arról a kérelem benyújtásakor rajta kívül álló okból nem tudott.

Fontos, hogy a részben helyt adó döntés esetében az MVH-nak fellebbezésre tekintet nélkül folyósítania kell a megállapított támogatási összeget, tehát azt nem tarthatja vissza a fellebbezés elbírálásáig sem.

■ Vis maior

Hazánkban sokszor előfordul, hogy a természet, az időjárás keresztül húzza a számításainkat és a vállalt kötelezettségeinknek, önhibánkon kívül, de nem tudunk eleget tenni. Ezekben az esetekben az MVH mentesít minket a kötelezettségeik, illetve a jogkövetkezmények alól, de csak akkor, ha ilyenkor a külön jogszabályban

(44/2007. (VI. 8.) FVM-rendelet) megfogalmazott rendelkezések szerint járunk el.

A rendelet nem tartalmaz taxatív felsorolást, tehát nemcsak az ott felsorolt okokra (pl. haláleset, természeti csapás, állatállomány kényszervágás) lehet hivatkozni, de az oknak mindenképpen olyan különleges körülménynek, vagy eseménynek kell lennie, amelyet az ügyfél előre nem láthatott, a következményeit pedig az elvárható gondosság tanúsítása mellett sem, vagy csak aránytalan áldozat árán tudta volna elhárítani. Fontos, hogy a bejelentést az esemény bekövetkeztétől, akadályoztatás esetén annak megszűnésétől számított 15 napon, de legkésőbb 6 hónapon belül meg kell tenni ahhoz a kirendeltséghez, ahol a kérelem benyújtásra került, az MVH által kiadott formanyomtatványon. De ettől eltérő határidők is léteznek jogszabályi felhatalmazás alapján, pl. tejtermelő kvótateljesítés igazolása esetén a kvótaévet követő április 30-ig nyújtható be a vis maior kérelem. Az MVH az ügyfelek vis maior kérelmét megvizsgálja, majd döntést kell hoznia annak elfogadásáról vagy elutasításáról.

■ Mepar felújítás

Az elmúlt hónapokban nagy számban születtek olyan határozatok, amelyek a 2006-os évre vonatkozó jóváhagyott és kifizetett SAPS támogatást, mint jogosulatlanul igénybe vett támogatást követelték vissza. Ezekben indokolásként a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (Mepar) adatainak felújítására, majd az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatra hivatkoztak. A fizikai blokkok 2006-ban jóváhagyott alapadatainak megváltozása miatt a 2006-os évre jóváhagyott támogatási összeget jogosulatlanul igénybe vettnek minősítették és visszakövetelték.

Egy ilyen határozat kézhez vételekor jogosan merülhet fel kérdésként az ügyfelekben, hogy minősülhet-e jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak az MVH által, lassan 5 éve kifizetett támogatási összeg, csupán azért, mert a Mepar adatait felújították, és ezáltal visszamenőleg megváltoztatták a fizikai blokkok 2006-os adatait, így a támogatható területek nagyságát is. Ez az állítólagos adatváltozás 2006-ra vonatkozóan a www.mepar.hu weboldalon a mai napig nem lelhető fel, de semmi-

lyen más bizonyíték sem áll rendelkezésre, amely az ügyfelek jogosulatlan igénybevételét bizonyítaná. Az MVH eljárási törvény 5 éven belül lehetőséget ad arra az MVH-nak, hogy jogosulatlan igénybevételt állapítson meg, de az csak akkor lehetséges, ha az ügyfél a törvényben felsorolt feltételek valamelyikét megszegi. Nem lehet arra hivatkozni, hogy az ügyfelek valótlan adatokat nyújtottak be, hiszen ők csak az MVH által, a Mepar rendszerből a részükre kinyomtatott blokkterképek adataival dolgozhattak, ami egyébként kötelező volt minden ügyfél részére.

Furcsa lenne, ha ez a programszerű felújítás, adatváltozás, és az ennek kapcsán lefolytatott felülvizsgálat az ügyfelek terhére lenne róható, de az utóbbi hónapokban kiadott határozatok ezt az álláspontot képviselik, amely ellen, amennyiben a fent leírt esetről van szó, nem kétséges, hogy jogorvoslattal kell élnie az ügyfeleknek. Mindenképpen nyújtsanak be fellebbezést vagy másodfokú döntés ellen pedig forduljanak bírósághoz!

*Dr. Jobbágy Krisztina
agrarrjogasz@gmail.com*